

“Бобурнома” — умр дафтари,
армонлар китоби

14 февраль — Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллуд топган кун

“Биринчи марта очилган
қироатхона”

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

ЖАМИЯТ

№ 6 (691)
2020 йил
14 февраль,
Жума

Ижтимоий-сиёсий газета 2006 йил 31 августдан чоп этила бошлаган

qtqzt@mail.ru

“Чўтал” сиз

кредит олмоқчи эдик,
чучварани хом
санаган эканмиз

“Кино”нинг қизиги мана шу ердан бошла-нишини билмаган эканмиз, сценарий бизники эмас эди. Банкда роса “юлдуз” ходимлар ишлар экан, ишга хоҳлаган вақти келади, хоҳлаган вақти саволимизга жавоб беради, хужжатларимиз тегинилмаган ҳолатда роса бир ой туриши бизга қизиқарли детектив саҳналарни эслатди.

BANK

Актёр

БАЧКАНА ФИЛЬМЛАР ОЛИШАДИ
ҚАЧОН ТУХТАЙМИЗ?

ҚИСҚА
САТРЛАРДА
ЎҚИНГ!

Орол денгизи қуриши оқибатларини бартараф этиш ҳамда сайёҳлар сонини кўпайтиришга қаратилган “My garden in the Aral Sea” (“Оролдаги боғим”) агро ва экотуризм лойиҳаси амалга оширилади.

Юқори тезликдаги интернетга уланамизми?

Тан олиб айтишимиз керакки, Ўзбекистон симсиз ва кенг тармоқли мобил алоқа билан қамраб олиш, интернет тезлиги борасида бошқа Марказий Осиё бозорларидан ортда қолмоқда. Шунга қарамай, мамлакатда рақамли хизматларга талаб юқори. Қамраб олиш ва имконият даражаси нуқтаи назаридан универсал бўлган инфратузилмани яратиш рақамли иқтисодиётни қуриш йўлида биринчи қадам бўлиб хизмат қилади.

Жаҳон банкининг “Ўзбекистонда бозорларни яратиш” гуруҳининг таҳлилларига кўра, Ўзбекистон аҳолисининг тахминан 53 фоизи мунтазам равишда алоқага уланиш ва фойдаланишда муаммоларга дуч келади. Бу кўрсаткич мобил ёки қайд этилган алоқа билан қамраб олинмаган ҳудудларда истиқомат қиладиган, шунингдек, шундай алоқа билан қамраб олинган ҳудудда яшаб, унга уланиш имконияти йўқлиги,

рақамли кўникмаларга эга бўлмагани ёки муайян рақамли контент йўқлиги боис интернетдан фойдаланмайдиганларни ҳам ўз ичига олади.

SpeedtestGlobalIndex рейтингига (2019 йил декабрь) қайд этилган интернет тезлиги борасида Ўзбекистон 177 та мамлакат орасида 108 ўринда турибди. Бу, албатта, аввалги йилги кўрсаткич — 131-ўриндан юқори, бироқ мазкур рўйхатда турган ётаки давлатларга нисбатан анча past. Масалан, биринчи ўринда турган Сингапурда қайд этилган интернет тезлиги (юклаш) 200,12 Мбит/сн ташкил этади, бу биздаги тезликдан 10 баробар юқори. Россия рўйхатда 46-ўринда, Беларусь — 56, Қозғистон — 65, Қирғизистон — 85 ўринда қайд этилган.

Аҳоли сони кўплиги буйича Ўзбекистон МДХ да иккинчи, майдони катталиги жиҳатидан эса тўртинчи ўринни банд этиб турибди. Қайд этилган интернетга уланиш асосан кенг тармоқли бирикмаларнинг учдан бир қисмини ташкил этадиган, оптика толали бирикмалар асосида ишлайдиган ADSL технологиясига асосланган. Ўзбекистонда 24,5 минг километр оптика толали тармоқ ўтказилган. Қиёслаш учун, Ўзбекистонга нисбатан аҳолиси беш баробар кам, майдони икки баробар кичик бўлган Қирғизистонда 17,5 минг километр оптика толали тармоқ мавжуд.

“Ўзбектелеком” АЖ маълумотларига кўра, 2019 йилда 12 минг километрдан ортиқ тармоқ узатилди, бу, ўз навбатида, 500 минг кишини тезликдаги интернет билан таъминлаш имконини берди. Мазкур рақам қамраб олиш ва интернетга уланиш муаммосига эга аҳолининг уч фоизини ташкил этади.

Соҳанинг бундай ривожланиш суръатларини инобатга олсак, яқин икки йилда барча қишлоқ ва маҳаллаларни юқори тезликдаги интернет тизимига улаш қанчалик ҳақиқатта мос?

2018 йил 28 декабрда парламентга Мурожаатида мамлакатимиз раҳбари рақамли технологиялар базасида иқтисодиётнинг барча соҳаларини янгилаш имконини берувчи Рақамли иқтисодиёт миллий концепциясини ишлаб чиқиш зарурати ва у асосда “Рақамли Ўзбекистон — 2030” дастурини ҳаётга татбиқ этиш тўғрисида айтган эди.

Бундан ташқари, Президентимизнинг 2019 йил 8 январдаги “Иқтисодиётни янада ривожлантириш ва иқтисодий сиёсат самардорлигини оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармониға биноан, 2019 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасида таркибий ислохотлар асосий йўналишларининг «Йўл харитаси»ни амалга оширишни таъминлаш буйича Иқтисодий кенгаш тузилди. Мазкур кенгашга 2019 йилнинг 1 декабрига қадар Миллий рақамли иқтисодиётни ривожлантириш стратегияси (Рақамли Ўзбекистон — 2030)ни ишлаб чиқиш вазифини топирилган эди. Муддат ўтди, натижа эса йўқ.

Жаҳон банки мутахассисларининг фикрича, интернетга уланиш халқаро каналга йўл очиб берадиган, халқаро алоқа харажатларини камайтириш имконини тақдим этадиган халқаро шлюзга давлат монополиясини тугатиш бу борада илк жиддий қадам бўлади.

“Ўзбектелеком” АЖ мазкур соҳада монопол бўлиб қолапти, бу, ўз навбатида, интернетга юқори нархларнинг сақланиб қолишига сабаб бўляпти. Мавжуд нормаларни илгор тажрибалар асосида модернизациялаш, операторлар томонидан уларга доимий амал қилинишни таъминлаш эҳтиёжи бор. Бу динамика, рақобатчилик бозорини вужудга келтиради.

Шунингдек, лицензия олиш тартибини соддалаштириш ва телекоммуникациялар билан боғлиқ бўлмаган идоралар томонидан тасдиқланиши жараёнига барҳам бериш масаласи ҳам долзарблик касб этиб турибди.

Deloitte компанияси ҳулосаларига кўра, Ўзбекистон каби ривожланаётган давлатлар тараққий этган мамлакатлар сингари интернет билан қамраб олиш даражасига эришса, уларнинг ушқ муддатли ишлаб чиқариш истиқболлари 25 фоизга ўсади. Ўзбекистон эса, динамик рақамли иқтисодиёт афзалликларидан фойдаланиш учун барча имкониятга эга.

Акмаль БУРҲОНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты

Асл инсонпарварлик намунаси

Давлатимиз раҳбарининг “Озодликдан махсум этиш жазосини ўтаётган, қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъий ўтган бир гуруҳ шахсларни афв этиш тўғрисида”ги фармонини ўқиган ҳар бир юртдошимиз кўнгли, шубҳасиз, инсонийлик туйғуларидан тўлиб-тошгани рост.

Бу воқеа юртимизда олиб борилаётган инсонпарварлик сиёсатининг, халқимизга хос бағрикенглик, кечиринми бўлиш, олийжаноблик ва меҳр-мурувват кўрсатиш каби эзгу фазилатлар намоян бўлганининг амалий ифодасидир.

Фармон ижроси юзасидан афв этилган шахсларни оиласи ва яқинлари бағрига қайтариш, ижтимоий

ҳаётга мослашиб, фойдали меҳнат билан шуғулланиши, соғлом турмуш тарзини йўлга қўйиб, жамиятда муносиб ўрин топиши учун уларга кўмак бериш юзасидан масъул вазирлик ва идораларга тегишли топшириқлар берилди.

Шуни ташкил деб ўтиш керакки, Президент номига маҳкумлар томонидан ёзилган илтимосномалар келиб тушиши биланок, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Афв этиш масалалари буйича комиссия томонидан ҳар бир маҳкум ёки маҳкуманиннинг ҳужжатлари, тегишли ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг, жазони ижро этиш муассасаларининг, қолаверса, у яшаётган жамият ва маҳалланинг ҳулосаларини чуқур ўрганиш ишлари ташкил этилади.

Инсонпарварликнинг моҳияти шуки, у йўлини йўқотган, адашган кишини тўғри йўлга бошлаш қудратига эга. Бундай юртдошларимизнинг афв этилиши жамиятимизда янада соғлом муҳитни қарор топтиришга хизмат қилади.

Шухрат ПОЛВАНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты

Ўтган давр мобайнида мамлакатимизда мустақил фуқаролик жамияти институтларини ривожлантириш ва мустақамлаш, уларнинг эркин фаолияти кафолатларини таъминлаш, давлат органларининг фуқаролар билан яқин ҳамкорлигини йўлга қўйиш, уларнинг устидан таъсирчан жамоатчилик назоратини ўрнатиш юзасидан изчил ишлар амалга оширилди.

Мазкур фаолиятнинг шаффофлиги, очиқ-ошкорлиги буйича ҳуқуқий база яратилди. Жумладан, амалдаги “Жамоатчилик назорати тўғрисида”ги Қонун айнан давлат органлари ва муассасалари фаолияти устидан жамоатчилик назоратини ташкил этиш ҳамда амалга ошириш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишга хизмат қилади.

Бундан ташқари, давлат ва жамият ўртасида самарали мулоқотни йўлга қўйиш мақсадида Президентимизнинг Виртуал қабулхонаси ва Халқ қабулхоналари, Бош вазир қабулхонаси, Давлат хизматлари агентлиги каби фуқаролар мурожаати билан бевосита ишлаш институтлари ташкил этилган.

Шунга қарамай, жойларда фуқаролар билан

“Жамоатчилик палатаси” мулоқот майдони бўлади

учрашувлар натижалари, улардан келаётган мурожаат, шикоятлар таҳлили давлат органлари ва фуқаролар ўртасида боғлаб турувчи “кўприк”нинг йўқлигини кўрсатмоқда.

Ваҳоланки, мамлакатимизда бугунги кунда 10 миңдан ортиқ нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолият юритади. Агарда уларнинг ҳар бири бугунги кунда аҳолини ўйлантиратган биргина муаммага давлат идоралари этиборини қаратиб, ўзининг асосланган таклифини бериб борса ҳам кўп нарса ўзгаради.

Мамлакатимиз раҳбари парламентга йўллаган Мурожаатномасида таъкидлаганидек, “Бунинг учун мамлакат ва ҳудудлар даражасида нодавлат нотижорат ташкилотлари билан ижтимоий шерикликни кенг йўлга қўйиб, грантлар ва ижтимоий буюртмаларни кўпайтиришимиз керак. Вазирлик ва идоралар ҳам бир четда томошабин бўлиб ўтирмасдан, бундай ижтимоий ҳамкорлик ишларини кенгайтириши лозим”.

Бу борада парламент олдида нодавлат нодавлат ноти-

жорат ташкилотларига мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаётига оид давлат буюртмасини бажариши учун маблағ ажратилиши нормаларини, жамоатчиликда алоҳида қизиқниш уйғотадиган ўрта муҳим масалаларга доир лойиҳаларини баҳолаш мезонларини, ННТлар билан жойлардаги жамоатчилик кенгашларининг ижтимоий шериклик асосидаги ҳамкорлиги буйича аниқ механизмларни ишлаб чиқиш, зарур бўлса, амалдаги қонунчиликка ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш каби вази-фалар турибди.

Шуларни ҳисобга олиб, давлат ва жамият ўртасида ўзаро яқин ҳамкорлик ўрнатиш, давлат ва халқ ўртасида “мулоқот майдони”ни шакаллантириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Жамоатчилик палатаси ташкил этилмоқда. Мазкур тузилма том маънода халқнинг хоҳиш-иродасини ифодалашга, фуқароларнинг давлат томонидан жадал олиб борилаётган ислохотларига ишончини оқлашга хизмат қилишига шубҳа йўқ.

Гулруҳ АГЗАМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты

Ушбу саҳифа Олий Мажлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фондининг “Фаровон ҳаёт қонуни устуворлигида” грант лойиҳаси асосида тайёрланди.

ҚИСҚА САТРЛАРДА ўқинг!

2020 йил 1 августдан бошлаб, давлат тилида маркировкаланмаган товарга мувофиқлик сертификати берилмайди.

“Бобур дилбар шахс эди. Уйғониш даврининг ажойиб султони, кучли, тadbиркор киши бўлиб, санъатни, адабиётни, гўзалликни севарди” деб ёзади буюк давлат арбоби, мустақил Ҳиндистон асосчиси Жавоҳарлаъл Неру.

Дарҳақиқат, тарихда шундай шахслар борки, улар ўз ҳаётлари давомида бутун инсоният ҳаётига ижобий таъсир ўтказадиган, таъбир жон бўлса, машъа бўлиб йўл кўрсатадиган улкан маънавий мерос қолдирди. Буюк бобокалонимиз, шоир ва давлат арбоби Заҳириддин Муҳаммад Бобур башариёт тарихида ана шундай улкан маънавий мерос қолдирган шахслардан.

Айтишларича, Заҳириддин Муҳаммад Бобур исмидаги учала сўзни ҳам ўша даврнинг йирик диний уламиси бўлган Хожа Аҳрори Вали қўйган. Бобур арабчадан “Йўлбарс” деган маънони англатишни биласиз. Унинг ҳаёт йўлига назар ташлар эканмиз, ҳақиқатдан ҳам йўлбарсдек кўркмас, ботир жангчи, саркарда, фидойи ватанпарвар, одил ҳукмдор ва ўз наватида, гўзал туйгуларга эга бўлган лирик шоир сифатида намоён бўлади. Лекин унинг ҳаёти осон кечмаган ва айтиш мумкинки, анчайин оғир кечгани ҳам бизга сир эмас. Бу ҳақда таниқли тарихчи, Бобур замондоши Мирзо Хайдарнинг ёзишича, “Темурий шахзодалар ичиде энг кўркмас ва шижоатлиси эди. Уларнинг биронтаси ҳам Бобур Мирзо бошдан кечирган саргузаштлар мазасини тотиб кўрмаган”. Бобур инсонлар тақдирини камдан-кам учрайдиган: шоҳлик ва шоирлик хислатларини ўзида мужассамлаштира олган ва ҳар иккаласи бўйича ҳам улкан мерос қолдирган шахс сифатида тарих саҳифаларидан ўрин олди.

Саркарда сифатида ҳар томонлама, айтиш мумкинки, ўша давр учун энг куч-

“БОБУРНОМА” — умр дафтари, армонлар китоби

ли ва тартибли, замонавий қурул-яроғга (Осиё қитъасида турклардан кейин) тўп ва милликларга эга бўлган армия тузиб (ҳатто Геннеслар рекорди китобига киритилган), Ҳиндистон ҳукмдори Иброҳим Лўдийнинг 100 минг кишилиқ қўшинини 12 минг кишилиқ қўшини билан енгади. Давлат арбоби сифатида эса турли-туман қабиладар, уруғлар, миллатлар истиқомат қилувчи Афғонистон ва Ҳиндистонни бирлаштирган, 300 йилдан кўпроқ ҳўкм сурган улкан давлатга асос солиди. Шу билан бирга, Бобур жасур ва мард жангчи ҳам эди. Масалан, тарихчи Мирзо Хайдар бу ҳақда ўзининг “Тарихи Рашиддин” китобини 1508 йилда Қобулда рўй берган Абдураззоқ Мирзо исёнини босиштиришда Бобурнинг катта жасорат кўрсатганини шундай тасвирайди: “Бу жанг подшоҳ Бобурнинг энг зўр жанглирдан бири эди. Исёнчилар бошлигининг Бобур билан яккама-якка жанг қилишга юраги бетламаса-да, унинг сафдаги одамларидан бештаси навбатма-навбат Бобур билан олишишга рози бўлди. Бу яккама-якка жангда Бобур уларнинг бешаласини ҳам ер тишлатади”.

Шоир сифатида кўплаб ғазал ва рубоийлар битди, улар туркий шеърининг энг нодир дурдоналари бўлиб, «Мубаййин», «Ҳатти Бобурий» номили янги алифбо, «Ҳарб иши», Аруз ҳақидаги рисоалари эса ислом қонуншунослиги, шеърят ва тил назарияси соҳаларига муносиб ҳисса бўлиб қўшилди. «Ҳатти Бобурий»да муаллиф араб алифбосини тахрир этиб, ёзувни соддалаштириш ва осонлаштириш мақсадида уни туркий тил ва талаффуз мезонларига

мослаштирган. Бобур ўзи эътиқод қўйган Хожа Аҳрор Валий руҳидан нажот тилаб, ихлос билан унинг насрда битилган «Волдия» асарини шеърый таржима қилди. Бобурнинг моҳир таржимон сифатидаги қобилияти намоён бўлган 243 байтли бу асар катта ижодий илҳом билан жуда қисқа муддатда яқунланган. Ҳозирда унинг 119 ғазали, бир масну шеъри, 209 рубоийси, 10 дан ортиқ туюқ ва қитъалари, 50 дан ортиқ муаммо ва 60 дан зиёд фардлари аниқланган. Девони таркибиде умумий ҳажми 270 байтдан иборат 8 маснавий ҳам ўрин олган.

Бобур туркий (ўзбек) тилида биринчи мемуар асар — “Бобурнома”ни битиб, келажак авлодлар учун бебаҳо маънавий мерос қолдирди. “Бобурнинг хотираномаси деярли беш юз йил олдин ёзилган бўлса-да, у душман ортидан қувиб, ёҳуд душман таъқибдан қочиб чарчаган онларда эгардан тушиб, чодир ёнидаги гўлхан атрофиде сўйлаб берил-

ётган ҳикоядек таассурот қолдирди” деб ёзади америкалик шарқшунос олим Ҳарольд Ламб ўзининг “Бобур-Йўлбарс” асариде. Асар асосан уч қисмдан иборат бўлиб, унинг биринчи қисми — XV асрнинг иккинчи ярмида Марказий Осиёда рўй берган воқеаларни; иккинчи қисми — XV асрнинг охири ва XVI асрнинг биринчи ярмида Қобул улуси, яъни Афғонистонда рўй берган воқеаларни; учинчи қисми — XVI асрнинг биринчи чорагидаги Шимолий Ҳиндистон халқлари тарихига бағишланган.

“Бобурнома” — умр дафтари, армонлар китоби. Уни мутолаа этиб, кўп илмдан хабардор бўлишимиз қатори, Бобурнинг инсоф-диёнат тарафлори, тартибга ўта рияоз этиувчи ҳукмдор, шахс сифатидаги хислатларини билиб оламиз. “Бобурнома”ни мутолаа қилар эканмиз, муаллифнинг шоҳ, шоир, буюк адиб сифатидагина эмас, табиат ва гўзаллик ошуфтаси, гул ўстириш, боғ-роғлар барпо этиш, бунёдкорлик ишларига ҳавасманд инсон эканлиги ҳам кўз ўнгимизда намоён бўлади. У қўлга киритган ҳудудларини обод қилиш, сув чиқариш, боғ яратиш каби ишларни амалга оширгани боис эл-юртда “Боғбон подшо”, оддий, самимий ва одил ҳукмдор бўлгани боис “Қаландар подшо” деган номларга сазовор бўлди.

Бобур ўз асарлари билан ўзбек адабиёти ва тили ривожига, юксалишига, соддалаштиришга ва жонли сўзлашув тилига яқинлаштиришга муносиб ҳисса қўшди.

Холмурод СОРИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Қурулти Кучлари
Кичик мутахассисларни тайёрлаш
Маркази катта ўқитувчиси

“Ким дегайлар даҳр аро қолди фалондин яхшилиғ...”

Туркий адабиётининг энг машҳур вакилларида бири, ўзининг ижодий фаолияти ва кучли сиёсати билан дунё тарихида ўчмас ном қолдирган буюк шоҳ ва шоир Заҳириддин Муҳаммад Бобур Амир Темурнинг муносиб ворисларидан. Унинг авлодлари эса кўп йиллар давомида дунё сиёсатига катта таъсир кўрсата олди. Шу тариқа Бобур улкан сулола асосчиси сифатида тарихда қолди.

Бобурнинг нозик таъби, муסיқага бўлган қизиқишини барча жуда яхши биларди. У фарзандларини ҳам илм олишга ундар, улар учун энг яхши устозлардан ҳомийлик қилишни сўрарди. Қарангки, ўртанча ўғли Камронда ҳам шоирлик қобилияти пайдо бўлди. У “Камрон” тахаллуси билан рубоий ва га-

заллар битишни бошлади. Бобурнинг сеvimли қизи Гулбаданбегим эса наср йўналишидан борди. Унинг катта акаси Ҳумоюнга бағишлаб ёзган “Ҳумоюннома” асари муҳим тарихий ҳужжатлардан бири бўлиб қолди.

Бобур ўз маърифий, маданий, ижтимоий фаолиятида илмни киши (устоз), илмини ўр-

ганиш учун илм талабгори бўлиш гоёсини олдинга сурди. Илмни бўлишни истаганларни илмни зўр ҳавас, иштиёқ билан эгаллашга даъват этди.

Шоҳ ва шоир одоб-ахлоқ ҳақидаги қарашларида яхшилик, вафодорликни энг гўзал фазилат сифатида улуглайди, ёмонликни жафо келтирувчи иллат дейди. Одамларни элга яхшилик қилиб, ўзидан яхши ном қолдиришга чорлайди. “... Бори элга яхшилик қилгилки, мундин яхши йўқ, ким дегайлар даҳр аро қолди фалондин яхшилиғ...” мисралари кўнгил софлигидан далолат.

Бобурнинг инсонпарварлик қарашлари “Бобурнома” асариде дехқон хўжаликлари-

да ишлайган қуллар, асирларнинг ачинарли аҳволи тасвирида ҳам ўз ифодасини топган. Маънавий-маърифий қарашларида Ватан туйғуси нақадар юксакларга кўтарилганини эса устозларимдан ўтказиб таърифлай олмайман, албатта.

Бобур Афғонистон ва Ҳиндистонда давлатни бошқариб турган ҳолда, умрининг охирига қадар киндик қони тўқилган юртни унутмади. У ўз она диёрини ҳаддан зиёд севди. Ватандан жудолигидан ғам-алам чекди. У тугилиб ўсган юртини қолдириб кетишни “хатолик”, “юз қаролик” деб билди. Узини ўз юртидан жудо бўлган га-риб ҳис қилди. Буни ғазаллари ва рубоийларида бот-бот такрорлагани ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг илм-маърифат ҳақидаги гоёлари, одоб-ахлоқ, яхшилик, вафо, инсонни халққа яхшилик қиладиган қилиб тарбиялаш, меҳнат аҳлини қадрлаш, Ватандан жудолик ғам-алам экани, алолат ҳақидаги қарашлари, ахлоқий-таълимий фикрлари ҳозирги давр ёшлари тарбиясида ҳам гоёта аҳамиятли.

Бугунги шиддат билан ривожланаётган замонамизнинг талаби ҳам ҳар томонлама илм-маърифатли ва маданиятли бўлишга интилиш. Бунда бизга, албатта, ўрнак бўладиган буюк сиймо — Бобурни чуқурроқ ўрганиш янада фойдали.

Муножат МУРАДОВА,
Тошкент вилояти Ангрен шаҳар 33-мактабнинг ўзбек тили ва адабиёти фани ўқитувчиси

2020 йил 1 октябрга қадар товарлар (ишлар, хизматлар)ни импорт қилишда ҚҚС тўловчилар учун ҚҚСни тўлаш муддатини узайтириш жараёни автоматлаштирилади.

Бу саволни кўп эшитгансиз, агар режиссёр ва актёрларимиз бу мақолани ўқиб қолишса, каминани маломатга қўйиши тайин. Аммо, эй азиз юртдошим, тош отишга шошилмай туринг. Чунки мен ҳам сизга ўхшаб яхши ниятлар билан фарзанд ўстираяпман, уларнинг кино кўришига монелик қилолмайман, бинобарин, тарбиясига салбий таъсир қиладиган бачкана тасвирларни кўришини эса асло истамайман.

Бачкана фильмлар олишдан қачон тўхтайтмиз?

Лекин энгил-елпи, ҳаётдан узоқ киноларимиз шунчалик кўпки, уларни зўр-базўр кўрасан, сўнг эсиз вақт, эсиз шу тасвирларга сарфланган маблағ дейсан. Ҳа, айнан бизда шунчаки кино учун миллионлаб маблағ сарфланади, фойда эса ўн баробар кам. Моддий зарарни-ку кўя туринг, маънавий зарарчи? Голливудда эса аксинча: масалан бир кинога ўн миллион АҚШ доллари сарфланса, фойда юз баробар кўп. Ҳа, энди уларда маблағ муаммо эмас, актёрлар ҳам катта гонорар олади, дея эски лентани айлантирманг. Гап маблағда эмас, ишга чин дилдан, ихлос билан ёндашишда. Мен грузия, эрон, баъзан ҳинд киноларини кўрганда ҳамма гап пулга бориб тақалишига оид мулоҳазаларга қўшилмайман.

Давлатимиз раҳбари 2017 йилда имзолаган муҳим ҳужжатлардан бири, бу "Ёшларга оид давлат сиёсати самарадорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини кўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги Фармондир. Унда ажойиб тақлиф ўртага ташланган. Яъни, қишлоқларда, чекка худудларда кинотеатрлар қуриш гоёси илгари сурилди. Бу жудаям қувонарли ҳол.

Ахир, кинолар таъсирида улғайдик, катта экран орқали ибратли киноларни кўриб, тарбияландик. Аммо энди янги кинохоналар қурилса, намойиш этиладиган фильмларимиз бу эътиборга жавоб берадилми? Ёки яна "Севгинатор"ни кўрагимизми? Қандай гоё тарғиб қилингани мавҳум бўлган "Фотима ва Зуҳра"ни томоша қилашимизми?

Ҳа, афсус, бизда ҳаётдан йироқ кинолар тиқилиб ётибди. Ҳолбуки, барчамиз севиб томоша қиладиган "Ўткан кунлар" балиий фильмида шундай давҳа бор: Кумушбиби Зайнабнинг макри туяфайли заҳарлангач, ўлим билан олишиб ётади. Шу пайт келинининг аҳолини билиш мақсадида у ётган уйга қайнотаси яқинлашади. Отабекнинг ёнида дарднинг зўридан ингранаётган аёл қайнотасининг шарпасини сезиб, лабини тишлайди. Буни қарангки, ич-ичини заҳар тирнаб, ҳаёт билан видолашаётган келин азбаройи одоб юзасидан овозини чиқармасликка ҳаракат қилади...

Албатта, бу ҳолат тўқиб чиқарилмаган, аксинча ҳаётдан олинган. Зеро, ўзбекино андиша, истиҳола, одоб-ахлоқнинг илдири шу қадар мустаҳкамки, у асрлар давомида шаклланиб бугунги кунгача ҳам сақланиб келмоқда. Шунинг учун бўлса керак, халқимизга хос ҳислатлар кино ёхуд бошқа сериалларда акс этса, бундай асар одамлар қалбидан чуқур жой олади. Бунга мисол қилиб истиқлол йилларида яратилган "Воиз", "Соғинч соҳили", "Эрак", "Новда", "Кичкина табиб", "Ватан", "Осмондаги болалар", "Чавандоз" каби кўплаб бадий фильмларни келтириш мумкин. Ушбу киноларда биз ўзлимизни кўрамай, ён-атрофимиздаги кишиларнинг феъл-атвори ёхуд айнан шунга ўхшаш воқеалар маҳаллаимиз ёки қишлоғимизда рўй берганини таъкидлаймиз. Негаки, уларда ҳаёт нафаси уфуриб туради, шу боис бундай асарларни томоша қилганда, албатта, маънавий завқ олаимиз. Юриш-туришимиз, гап-сўзимиздаги айрим ноқисликларни тузатишга киришамиз. Бир сўз билан айтганда, оммага ҳавола этиладиган ҳар қандай намойиш ибрат мужассам экан, у беиз кетмайди.

Гап шундаки, кейинги пайтларда гоё нуқтаи-назаридан дунёқарашимизга зид, миллий қарашларимизга кўпам тўғри келмайдиган кинолар пайдо бўлмоқда. Уларнинг аксарияти сохта, ҳаётдан узоқ, киши-

нинг хағти-ҳаракати кишини мулоҳазага ундайди. Гап шундаки, яқинда уйландиган йигит қайлиги билан тўй либосларини танлашга боради ва у ерда бир кўйлак устида салон ходимлари билан тортишиб

нинг хағти-ҳаракати кишини мулоҳазага ундайди. Гап шундаки, яқинда уйландиган йигит қайлиги билан тўй либосларини танлашга боради ва у ерда бир кўйлак устида салон ходимлари билан тортишиб

Ва ўша пайтнинг машҳур — "Победа" машинаси. Бугунги киноларимизда ҳам аксар мавзу шундай. Айтганча, сал бойитилган: қайнона ва келин можароси ҳисобига. Кейин "Победа" ўрнини Каптивва, Малибу, Мерслар эгаллаган.

Ҳашаматидан от ҳурқиб, туя чўккалайдиган хонадонларда олинаётган бир-бир ярим соатлик баъзи киноларни ўн дақиқа кўриб бўлмайди, афсус.

қолади. Либослар эгаси Ширин исмли қаҳрамон эса йигитнинг жанжалини ҳазм қилолмай, уни макр йўли билан ўзига огдириб олишга аҳд қилади. Ниятига етади ҳам. Фарҳод у қизни севиб қолиб, тўйни бузиш даражасига етганда, Ширин асл мақсади уни синаш эканлигини айтади. Бошқача айтганда, йигитни росмана лақиллатади, кўғирчоқ қилиб ўйнатади. Ўйга толасан, наҳот-

иккита хотини бўладими?" деб сўраб қолди. Очиғи, қизимнинг саволига жавоб беролмадим. Айтмоқчиманки, аксарият лавҳаларнинг мавзуси бир хил. Яъни, қайнона-келин, куданда мождароси ёки оиладаги хиётат "тарғиб" қилинади. Ахир, ҳаётда ундай эмас-ку! Мана масалан, биз томонларда бундай воқеалар деярли учрамайди. Шунинг учун бу каби лавҳаларни тушуниш қийин. Нотабиилигидан келиб чиқиб айтганимиз бўлса, бу кинолар шу юрт, шу заминдан кўра ўзга сайёрада — Ойда олинганга ўхшайди. Ахир, томошабинни жалб қилиш умидида хориз сериалларга тақдидан, зўрма-зўраки ишланаётган айрим кинолар фарзандларимиз тарбиясига салбий таъсир кўрсатиши мумкинлигини унутмайлик...

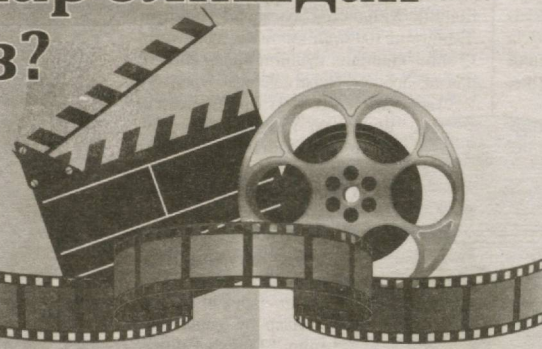
Бу мулоҳазаларда жон бор. Ҳеч эътибор берганмисиз, халқимизга хос ҳислатлар ҳақида гап кетганда, меҳр, оқибат, саховат, муруват, андиша, одоб, ахлоқ каби фазилатлар албатта тилга олинади. Бундай бетақдор, фақат миллатимизга хос бўлган маънавийташмиш сарчашмаларини ҳар қанча кўз-кўз этсак арзийди.

Аслида Шухрат Аббосов, Латиф Файзиев, Мелис Абзалов, Собир Назармуҳаммедов, Зулфиқор Мусоқов, Жаҳонгир Қосимов каби режиссёрларимизнинг ажойиб, фахрланса арзигулик кинолари бор. Лекин кейинги беш-олти йилда олинаётган фильмларга эътибор берайлик: қириндо, туркона фильмлар олишдан қачон тўхтайтмиз? Қани, ўзбекнинг андишаси, ори, ҳаёси, чўрткесарлиги, мардлигини кўрсатадиган тасвирлар? Ёки "Кичкина табиб"да айтилганидек, кунимиз киначиларга қолдикми?

Бир пайтлар раҳматли Ҳожибой Тожибоев ТВдаги рекламалар устидан кулиб: "Энди мазз қилиб реклама кўрмоқчи бўлса, кино бошланиб қоладимей" деган эди. Ушанда унинг гапига роса кунгандик. Энди эса марҳум салтанкорнинг гапи мени ўйлантириб қўйди. Ростдан ҳам баъзи кинолардан кўра, кир совунининг рекламаси устун ва афзалдек...

Бинобарин, миллий киноларимизда орамиздаги одамлар, хусусан, ўз эзгулиги, хулқи, саховати билан намуна бўлаётган, қишлоғидан битта ножоиз гап чиқса, ҳаловатини йўқотадиган, туну кун ёшлар тарбиясини йўлида жонбозлик кўрсатаётган юртдошларимиз, ҳар бир гапи ҳикматга тенг қайвони онахонларимиз нуруний отахонларимиз ҳаёти ибрат қилиб кўрсатилса, шу орқали тарбиямизга, онгу шууримизга ёт жиҳатларга ўрин бермаслик ҳар биримизнинг ҳар кунлик юмушларимиз қаторидан жой эгалласа, айни муддао бўлар эди.

Дилбар МАХМУДОВА,
"Жамият" мухбири

“ Давлатимиз раҳбари 2017 йилда имзолаган муҳим ҳужжатлардан бири, бу "Ёшларга оид давлат сиёсати самарадорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини кўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги Фармондир. Унда ажойиб тақлиф ўртага ташланган. Яъни, қишлоқларда, чекка худудларда кинотеатрлар қуриш гоёси илгари сурилди. Бу жудаям қувонарли ҳол.

Масалан, кўшиқ айтишдан кўра кинода уйнашни афзал билса-да, кўп ҳолларда хонанда дейиландиган қиз ихросидаги "Фарҳод ва Ширин" киносини кўриб, қандай хулоса чиқариш мумкин? Унда бош қаҳрамонлардан бири Фарҳод

ки, ўзбек йигитлари шунчалар орси, қатыъятсиз, энгилтак ва субутсиз бўлиб кетди?

Бундай саволлар нафақат бизни, кўплаб муштарийларимизни ҳам ташвишга солапти. Мана, кўлимизда Сурхондарё вилояти, Узун туманилик Расул Тиловоғнинг хати. Унда айни шу кино хусусидаги мулоҳазалар бор.

"Болалигимизда ота-онам биз, фарзандларни "Оталар сўзи — ақнинг кўзи" кўрсатувини қолдирмасдан кўришимизга алоҳида эътибор қаратишарди, — деб ёзди муаллиф.

— Энди ўзим ота бўлиб, оила бошлиғи сифатида англаяманки, ота-онамнинг бундай йўл тутишлари ўзига хос тарбия усули экан. Ўз оиласига вафодор бўлиш, яқинларини қадрлаш, меҳр-оқибат, хайру саховат каби ўлмас қадриятларимизнинг ўзига хос тарзда экранда намойиш этилишидан таъсирланардик. Бугунги кунда ҳам ибратли кинолар суратга олинапти. Аммо яқинда "Фарҳод ва Ширин" деб номланган кинони бериб қолишди. Унда топиш-тутиши яхши бўлган бир йигит гүлдек қизни ташлаб бошқа қизга кўнгил беради...

Унинг ҳолатини кўрган бешинчи синфда ўқийдиган қизим: "Дада, энди бу йигитнинг

Коронавирус тарқалишига қарши курашиш юзасидан Хитой томонининг саъй-ҳаракатларини кўллаб-қувватлаш мақсадида ХХРга тиббий буюмлар шаклида инсонпарварлик ёрдами юборилади.

“Чўтал” сиз

кредит олмоқчи эдик, чучварани хом санаган эканмиз

Охириги тўрт-беш йилдан бери Самарқандда кино соҳасини ривожлантирамиз, пул ишлаш учун эмас, ижод қиламиз, деб бир гуруҳ фидойи ёшлар билан бел боғладик, киностудияга лицензия олдик, энг сўнгги русумдаги техникаларни харид қилиб, қисқа ижтимоий ролик, клиплардан бошладик. Кейинги ишимиз “Энг улуғ, энг азиз — 2018” кўрик-танловида 2-ўринни эгаллаган “Жондан азиз” филммимиз бўлди.

Бу орада “бош ролдаги актёрлар” уч марта алмашди. Охириги овутиришга жуда уста экан, вилеят ҳокими га арз билан кирамиз, деб икки марта савдо палатаси эшиги олдида турган вақтимиз, келинлар ҳамма ҳужжатларинг тайёр, бир ҳафтала кредит чиқади, кириб ўтирманлар деб овутириб кетди. Мана насиб, 2020 йил 5 январда кредитни беришга ваъда берган эди, кредит эртага ҳал бўлади деган овутириш билан кучоғимизни бўш сценарийга тўлдириб юрибмиз. Миллий банк Самарқанд бўлими ва ходимларига эса ишларига омад ва ривож тилаймиз, дунё борки сизлар бор, сизлар бутун олам борлиги, маркази бўлинлар. Шу кредит чиқиб кетса, охирамсон бўлиб кетиши мумкин, яхшиси сақланлар, чуқур-чуқур ер тагидаги сейфларингизда сақланлар. Дунё сизнинг қўлларингизда. Ҳа айтганча, Ургут шаҳрида эски кинотеатрдан тўйхона ясаган ташкилот бизларга тегишли бўлган кредитни қандай олди? Қаддини урсин, ҳойнаҳой “намёк”ни тунунадиган одам бўлса керак!

Қўлимиздан бир иш келишидан руҳланиб, каттароқ ишга қўл уришга шайландик. Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон киностудиялари билан музокаралар олиб бориб ҳамкорликда кино олиш ҳақида келишиб сценарийлар устиди иш бошладик. Шу билан бир қаторда ижод қилиш учун майдончамиз бўлсин, деб Самарқанд шаҳар, вилеят ҳокимиятига кинотеатр қуриш учун ер ажратиш ҳақида музокаратлар қилдик.

лаб юбордик ва шу билан биргаликда Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банкининг Самарқанд вилеяти филиалига кредит ажратиш борасида музокара қилиб лозим бўлган барча ҳужжатларни топширдик.

Баҳтимизга Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 372-қарорига асосан замонавий кинотеатрлар қурилиши ҳақидаги янгилик бизни хурсанд қилди. Чунки ер ажратиш билан бирга кинотеатрни қуриш учун молиявий кўмак ҳақида ҳам гап бораётган эди. 2019 йил февраль ойида Самарқанд шаҳар ҳокимининг қарорини олиб, ўз кучимиз билан кинотеатр қурилишини бош-

“Кино”нинг қизиғи мана шу ердан бошланишини билмаган эканмиз, сценарий бизники эмас эди. Банкда роса “юлдуз” ходимлар ишлар экан, ишга хоҳлаган вақти келади, хоҳлаган вақти саволимизга жавоб беради, ҳужжатларимиз тегинилмаган ҳолатда роса бир ой туриши бизга қизиқарли детектив саҳналарни эслагди. 10 фоиз “чўтал” берилса, ишимиз тез битиши ҳақидаги “намёк” детектив саҳнага комедия жанрларини қўшди. Бу орада биз ҳам ўзимизни банк ходимидай ҳис қилишни бошладик. Чунки эрталаб 9:00да банкка келиб, “юлдуз” ходимнинг ишга 11 да келишини кутардик.

Ўртада ана иш бошланди, мана иш бошланди вақтлари Тошкентга жўнатилиши керак бўлган 1,5 варақ протоколни 4-5 киши бўлиб ёзилишини кўрдик, биринчиси тўрт қаторини бошлайди 2-3 кун ёзиб касал бўлиб қолади, бир ҳафта кутиб касал ҳали қайтмаслигини билганимиздан кейин протокол иккинчи оламга ўтади. У “юлдуз” Тошкентдан қандай ёзилиши ҳақида маслаҳат сўраш учун ёнидаги ходимдан бошқармасига шахар телефонидан код орқали телефон рақамини қандай теришини сўрайди. (Комедия давом этаяпти). Умуман олганда, бир хатни 4-5 киши бўлиб ёзилиши бир мультфильмда Фёдор амаки ота-онасига хат ёзган саҳнани эслагиб юборди.

бўлади деган овутириш билан кучоғимизни бўш сценарийга тўлдириб юрибмиз. Миллий банк Самарқанд бўлими ва ходимларига эса ишларига омад ва ривож тилаймиз, дунё борки сизлар бор, сизлар бутун олам борлиги, маркази бўлинлар. Шу кредит чиқиб кетса, охирамсон бўлиб кетиши мумкин, яхшиси сақланлар, чуқур-чуқур ер тагидаги сейфларингизда сақланлар. Дунё сизнинг қўлларингизда. Ҳа айтганча, Ургут шаҳрида эски кинотеатрдан тўйхона ясаган ташкилот бизларга тегишли бўлган кредитни қандай олди? Қаддини урсин, ҳойнаҳой “намёк”ни тунунадиган одам бўлса керак!

Хайрулла МАМАСОЛИЕВ

Болажонлар боғчаларга оқиб келмоқда

Мамлакатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга Мурожаатномасини катта қизиқиш билан тингладик. Айниқса, бу йилдан бошлаб тарихимизда ilk бора 6 ёшли болаларни мактабга тайёрлаш тизими жорий қилинадиган бўлди. Қолаверса, бюджетдан 130 млрд сўм ажратилиб, бу жараёнда хусусий мактабгача таълим муассасалари ҳам бевосита иштирок этади.

Бунда Президентимизнинг 2020 йил 30 январда эълон қилинган “Мактабгача таълим соҳасида давлат-хусусий шериклики янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳам айни муддао бўлди. Эндilikда мактабгача таълим тизимида ҳокимликлар билан

“ МТТларда ўтказилаётган кўрик-танловлар, спорт мусобақалари болажонларнинг қувончига-қувонч қўшишини ҳаммамиз биламиз. “Энг яхши болалар персонажлари, персонажлар гуруҳини яратиш”, “Йўл ҳаракати хавфсизлиги — ўз қўлингизда”, “Ёш рассом”, “Йилнинг энг яхши тарбиячиси” сингари кўрик-танловлар ана шулар жумласидан. “Соғломжон — полвонжон” спорт мусобақаси, 5 ташаббус бўйича ҳам қатор тадбирлар ўтказилди. “

биргаликда давлат хусусий шериклиги асосида ташкил қилинадиган нодавлат мактабгача таълим ташкилотлари янада кўпаядиган бўлди.

Давлатимиз раҳбарининг “2017-2021 йилларда Мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорининг бажарилишини таъминлаш мақсадида Оҳангрон шаҳрида кенг қамровли ишлар олиб борилаётир. Ҳозирда 15 та давлат ва 2 та нодавлат мактабгача таълим ташкилоти фаолият юритаёт-

ган бўлса, уларда 2665 нафар болажонлар тарбияланмоқда. Бу эса шаҳар миқёсидаги 3-7 ёшли болалар қамровининг 95,5 фоизини ташкил этади.

Биргина ўтган йилнинг декабрь ойида 1, 3, 4 ва 10-сонли ДМТТдаги бўш турган гуруҳлар таъмирдан чиқарилиб, қўшимча гуруҳлар очилди. Унга навбат кутаётган 85 нафар болалар қамраб олинди. Шаҳарда болажонларни қамраб олиш даражаси кескин яхшиланди.

Тизимни малакали мутахассис кадрлар билан тўлди-

риш, кадрлар сифатини тубдан яхшилаш борасида “Йўл харитаси” тасдиқланиб, ўрта махсус маълумотли мудирларни олий маълумотли кадрлар билан тўлдириш ва яқунлаш ишлари белгилаб олинди. Ҳозирга қадар мактабгача таълим ташкилотларида 59 та олий, 22 та тугалланмаган олий маълумотта эга ходимлар меҳнат қилишади. Мавжуд 15 нафар МТТлар мудирларининг 13 нафари олий маълумотли мутахассислар.

Кадрлар сифатини тубдан яхшилаш мақсадида ўтган йили 26 нафар педагог малака ошириш курсларида, 3 нафар педагог эса педагог ходимларни қайта тайёрлаш марказида малакасини оширди. Бундан ташқари, 13 нафар МТТ мудирлари ҳам ўз малакаларини ошириб қайтишди. Бу жараён жорий йилда ҳам давом эттирилади.

Тошкент вилеяти мактабгача таълим бошқармаси томонидан “Илк қадам” дастури бўйича шаҳардаги мактабгача таълим ташкилотларига режа асосида ўйинчоқ ҳамда методик қўлланмалар етказиб берилди. Ушбу дастур бўйича ўқув-семинари ҳам ташкил этилди. З.Жумартова ва Г.Тўраева шаҳардаги худудларда режа асосида семинарлар ташкил этди.

МТТларда ўтказилаётган кўрик-танловлар, спорт мусобақалари болажонларнинг қувончига-қувонч қўшиши-

Муносабат

ни ҳаммамиз биламиз. “Энг яхши болалар персонажлари, персонажлар гуруҳини яратиш”, “Йўл ҳаракати хавфсизлиги — ўз қўлингизда”, “Ёш рассом”, “Йилнинг энг яхши тарбиячиси” сингари кўрик-танловлар ана шулар жумласидан. “Соғломжон — полвонжон” спорт мусобақаси, 5 ташаббус бўйича ҳам қатор тадбирлар ўтказилди.

Шаҳар мактабгача таълим ташкилотларида фаолият юритаётган педагог ходимлар ўртасида низом асосида “Йилнинг энг яхши тарбиячиси — 2019” касбий кўрик-танловининг шаҳар босқичида “Энг яхши методист тарбиячи”, “Энг яхши ижодкор тарбиячи” ҳамда “Инновацион ва ахборот технологияларини қўллайдиган энг яхши тарбиячи” номинациялари бўйича беллашувлар ўтказилди. Якунда 2-ДМТТ тарбиячиси Матлуба Жиянбоева “Энг яхши методист тарбиячи” номинацияси бўйича вилеят босқичида 2-ўринга сазовор бўлди.

Бундай ютуқлардан кейин ота-оналар болаларини етаклаб боғчаларимизга оқиб келишмоқда. Демак, болаларимизнинг етук ва соғлом бўлиб ривожланиши учун барча асослар бор.

Абдуҳаким ҲАМРАЕВ,
Оҳангрон шаҳар
МТБ мудир

Давлат хизматчилари учун давлат тилида иш юритиш ўқув курслари очилди.

“Биринчи марта очилган қироатхона”

Жамиятнинг маданий савиясини оширувчи, илм улашувчи нурли масканлардан бири кутубхонадир. Кутубхоналар – инсонларнинг турли соҳалардаги илм ва маълумотларга, шунингдек, маънавий эҳтиёжларини қондиришга хизмат қилувчи даргоҳ.

Кутубхоналар ўтмишдан турли қўлэмалар, давлат ҳужжатларини сақлашга эҳтиёж туфайли ва авлодларга etkaziш шартлиги боис юзага келган.

Бутун Алишер Навоий номидаги миллий кутубхона, Республика болалар кутубхонаси, Ибн Сино номидаги тиббиёт кутубхоналари ва бошқа турли соҳаларга оид кутубхоналар жамиятнинг ҳар бир аъзосига беминнат хизмат қилиб келмоқда. Шулардан бири улкан тарихга эга бўлган Турон кутубхонасидир.

Яқинда ўз фаолиятини Абдулла Қодирий номидаги ижод мактаби биносида давом эттираётган марказ бугунги кун талабларига мос равишда замонавий типда жиҳозланган. Турон кутубхонаси азалдан илм-маърифат маскани бўлиб келган. Унга 1914 йилда ўша даврнинг бир қатор маърифатпарварлари Мунавварқори Абдурашидхонов, Абдулла Авлоний, Абдулла Қодирий, Гулом Зафарий, Шокиржон Раҳимий, Юсуф Алиевлар томонидан асос солинган. Ушбу кутубхона дастлаб юқорида тилга олинган маърифатпарвар зиёлилар, ёзувчиларнинг китоблари эвазига тўлдирилган. 1918 йилда Тошкентнинг Эски қисмидаги Сабзор даҳасига қарашли Маҳсидўз маҳалласида расман иш бошлайди. Бу маскан ҳақида Абдулла Қодирий кўплаб мақолалар эълон қилади. Хусусан, “Иштирокиюн” газетасининг 1920 йил 23 июнь сонисдаги “Қироатхоналаримиз” мақоласида шундай деган эди: “...

Бизнинг Тошкандда биринчи марта очилган қироатхона учун 1918 йилнинг декабрендa бир-икки йигитларимизнинг гайрати ила “Турон” жамиятининг Ориф Комилбоев номига очилган қироатхонаси бўлди. Лекин биринчи марта очилган бу қироатхона яҳши йўлга кета олмади. Чунки, китоб келтурулмакка атроф йўллари ёпиқ ва бунинг устига қироатхона учун ҳукуматдан ёрдам ҳам йўқ эди. Бошда қироатхона маҳаллий кишиларнинг ҳадя эткан китоблари ила юриб турса ҳам, сўнграқ миллий ишлар комис-

сарлигининг Ориф Комилбоев исмига ёлдор бўлсун деб берган ўн минг сўм оқчаси билан баъзи маданий ишлар ишлаб турди...

...Ушбу миллий ишлар коммиссарлигининг берган тўқсон беш сўм оқчаси билан 1919 йилнинг но-

ябрига қалар давом этмакда эди. Декабрдан эътиборан Ўлка кутубхонасининг назоратига ўтиб, ўша йилнинг апрелига қадар онинг қарамоғида давом этди. Бу вақтларда қироатхоналарнинг моддий жиҳати яхшигина таъмин этилиб, анчагина китоблар олмоққа-да муваффақ бўлинди.

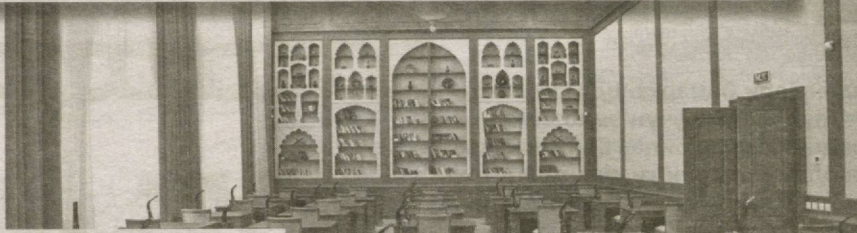
Таассуфки, Ўлка кутубхонасининг қарамоғида кўп давом этувига мумкин бўлмай, ушбу йилнинг 1 майиндан қўшлаб Эски шаҳар маъриф шубъаси ёнидаги “Мактабдан иш маориф таратув шубъаси” идорасига ўтди”.

Юқорида таъкидланганидек, минг машаққатлар эвазига ушбу кутубхона ўша даврнинг зиёли кишилари ёрдамлари билан фаолият бошлайди. Дастлаб кутубхона 3000 нусха адабиётлар билан тўлдирилди.

Биламизки, мустабид тузум даврида кўплаб кўчалар, ташкилот ва муассасалар номи мажбурий равишда ўзгарган эди. Маълумотларга кўра, захматкаш оталаримиз бунёд этган ушбу зиё маскани 1928 йилдан “Октябрь” номи билан атала бошлайди. Қарийб 65 йил, яъни, 1993 йилга қадар шу ном остида бўлади. Истиклол шарофати билан шу йилдан эътиборан “Турон” номи қайта тикланади.

Давлатимиз раҳбарининг “Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини янада такомиллаштириш чора талбирлари тўғрисида”ги Фармонига асосан Ахборот технологияларини ривожлантириш вазирлиги тасарруфидаги “Турон” ахборот кутубхона маркази собиқ Ўзбекистон матбуоти ва ахборот агентлиги тасарруфига ўтказилди.

Бугунги кунда “Турон” кутубхонаси миллийлик руҳини ўзида акс эттирган муъжаз бинода зиё улашишда давом этмоқда. Ушбу бинода Абдул-

муҳайё. Даврий матбуот нашрларининг умумий сони эса 50 мингдан ортиқ.

Кутубхонада нафақат классик адабиётлар, балки мустақиллик даври ва ҳозирги замон бадиий ҳамда илмий асарлари қаторида ўн саккизинчи асрга тегишли нодир асар дурдоналари жамланган. Хусусан, 400 дан ортиқ

“ Таассуфки, Ўлка кутубхонасининг қарамоғида кўп давом этувига мумкин бўлмай, ушбу йилнинг 1 майиндан бошлаб Эски шаҳар маъриф шубъаси ёнидаги “Мактабдан иш маориф таратув шубъаси” идорасига ўтди”.

ла Қодирий музейи ҳам мавжудлиги ўша даврни янада теран идрок этишимизга туртки бўлмоқда. Айни пайтда китобхонлар ихтиёрида 400 мингдан зиёд китоб фойдаланиши учун

китоб, журнал ва газеталар шу кунгача сақлаб келинмоқда. Буларнинг кўп қисми эски ўзбек ёзуви, араб ва лотин ёзувида. Улардан 1908-1930 йилларда араб алифбосида chop

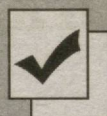
этилган “Қизил байроқ”, “Қизил Ўзбекистон”, “Муштум”, Маориф ва маданият”, “Болалар дунёси”, “Шарқ ҳақиқати” каби журналлар ўша давр руҳи, адабиёти, маънавий ҳаёти, сиёсати, журналистикасининг кучи даражасини ўрганишимизда асосий манба ҳисобланади.

Ҳар бир ўзбек фарзанди тарихни билиши, англаши, ҳурмат назари билан қарashi кераклигини тажрибали устозлардан кўп эшитганимиз. Ўтган 2019 йилнинг 26 декабрь санаси Абдулла Қодирий мактаби ва ушбу мажмуа тарихида муҳим ҳисобланади. Сабоби, давлатимиз раҳбари шу кунни “Ушбу кутубхонага керак бўлса, бутун мактаб ўқувчилари, бутун Тошкент маҳалла болаларини олиб келиши керак. Шундай муҳит пайдо бўлиши керакки, кутубхона намуна бўлиши керак. Бу кутубхонадан ҳар сафар янги-янги зафарлар, янги-янги натижаларга мададор бўлиши керак” деган эди. Ушбу сўзлар замирида маскан бутун ўзбек аҳлига илм-маърифат улашиб, келгувчида бююклик чўққиларига замин бўлиши кўзда тутилмоқда.

Кутубхона фаолияти тобора қизгин тус олмоқда. Адабиётларини ахтариб келувчилар сони кескин ортган.

**Гулнора ШЕРМАТОВА,
Алишер Навоий номидаги
Тошкент давлат
ўзбек тили ва адабиёти
университети талабаси**

Қизлар ҳам ҳарбий бўлмоқчи

Ватани ҳимоя қилиш тили, дини, миллати ва ижтимоий келиб чиқшидан қатъий назар, шу юртда яшаётган ҳар бир фуқаро учун шарафли ва масъулиятли бурчдир. Ана шундай кадриятларни кенгроқ тарғиб этиш ва ёшлар қалбида ватанпарварлик руҳини янада ривожлантириш мақсадида мамлакатимизда Ватан ҳимоячилари куни умумхалқ байрамлари сингарии катта тантана ва шодиёна билан нишонланиши аёнанага айланган.

Биз курсантлар ҳам эндиgina улғайиб келаётган ўсмир-ёшларни Ватанга садоқат, эл-юрт тинчлиги ва хотиржамлигига камарбаста авлод этиб тарбиялашда кичик

бўлса ҳам ҳиссамизни қўшишга интилоқдамиз. Биз учун ажратилган таътил кунларида унумли фойдаланган ҳолда ўзимиз туғилиб воёга етган ҳудуд ёшлари орасида ҳарбий ватанпарварлик дарсларини олиб бораямиз. Яқинда Гиждувон туманидаги 61-ихтисошлаштирилган давлат умумтаълим мактаби ўқувчилари билан учрашиб, уларга “Мен ҳам ҳарбий бўламан” мавзусида тарғибот дарсларини ўтдик. Дарс давомида ўзим таҳсил олаётган академиядаги имкониятлар ҳақида сўзлаб берар эканман, ўқувчи-ёшлар орасида нафақат йигитлар, балки жажжи қизалоқларимиз ҳам ушбу соҳага қизиқиши юқори эканини ҳис қилдим.

Академиямизнинг асосий вазифаси ҳарбий бўлинманни бошқара оладиган, мураккаб тактик вазиятларда тезкор ностандарт қарор қабул қила оладиган, истиқлол гоёлариға содиқ, ватанпарвар, интеллектуал салоҳиятли ва кенг дунёқарашға эга офицер кадрларни тайёрлашдан иборат.

Маълумот ўрнида айтиш лозимки, айни чўда Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академияси мамлакатимизда юқори малакали офицер ка-

дрларни тайёрловчи нуфузли олий ҳарбий таълим муассасаси саналади. Муассаса олий ҳарбий ўқув ва лаборатория асбоб-ускуналари ҳамда энг замонавий компьютер технологиялари билан жиҳозланган. Академияда учта факультет фаолият юротади. Умумқўшин факультети (бакалаврият), Давлат хавфсизлиги ва мудофаа факультети (магистратура), малака ошириш факультетлари фаолият юритмоқда.

Қуролли кучлар академияси умумқўшин факультети битирувчиларига лейтенант ҳарбий унвони, олий маълумотли мутахассис дипломи ва ВС тоифали ҳайдовчилик гувоҳнома-си берилади. Қуролли Кучлар академияси умумқўшин факультетида мотоцикли ва чегара бўлинмалари командирлари, қўшинлар фронт орти тактик қўмондонлиги офицерлари, кимё қўшинлари тактик қўмондонлиги, муҳандис қўшинлари тактик қўмондонлиги сингарии йўналишларда офицерлар тайёрланади.

**Достон РАҲМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Қуролли Кучлари академияси
курсанти**

Гематология ва қон қуйиш илмий-текшириш институти негизида Республика ихтисослаштирилган гематология илмий-амалий тиббиёт маркази ташкил этилди.

Кўл телефони бугун кундалик ҳаётимизга шу қадар чуқур сингиб кетдики, гўё, ҳеч бир ишимизни усиз тасаввур қилолмаймиз. Уйда, кўчада, йўлда, машина ичида ёнгинамиздаги киши узоқдаги киши билан берилиб гаплашади. Биз бўлсак, фикримизда гўжгон уриб турган ҳаёлларимизни бир четга суриб кўйиб, у кишининг бу зарур мулоқоти яна қанча давом этишини аниқлаш вазифаси билангина машғулмиз.

гавжум бекатларидан бири шу озғанином билан машхур. Аввалги ўрнидан аллақайқа гумдон бўлганига шунча йиллар ўтган эса-да, маст қилувчи ичимлик ишлаб чиқариш корхонасининг номи фахримизни дардимизга аралаштириб, ҳар сафар гуп этиб қайта жонланганда жонимизни ҳалқумга келтиргандек бўлади.

Хуллас... “Ароқ завод”дан жўнаб, “Бетонка”га етдик... Бу ном ҳам цементнинг энг зўридан “қорилган” шекли сўзлашувимизда маҳкам ўрнашиб қолди. Тилимизга давлат мақоми берилиб, бунақа нарсаларга эътиборимиз кучайганига кўп йиллар бўлишига қарамай, ҳали-ҳануз ўз куч-қувватини намоийш этиб турибди.

Маданиятдан ўтиб, Тайлоққа яқинлашиб қолдик. Дамасчи — сўкагон бола узоқдаги аллакнинг шайнига беодоблик кўринишларини намоийш этишини сира тўхтатгудек эмас. Бирдан ваҳима босди: «Ачиқ устида олисдаги ёмонтой қолиб, ёнида ўтирган мени тасара-тусур калтаклаб кетса-я!»

Бирор нарсага кўзингиз тушса-ю, кўришни хоҳламангиз юз ўгириш ёки кўзни юмишнинг мумкин. Аммо эшитишни... Без сезги узаткичларидан бири қулқоннинг имкониятлари кўзникдек эмас экан. Ёнимдаги озги сассиқ сўконғич бола ўз маҳоратини мумкин қадар юқориқ даражада текшириб кўришга аҳд қилган экан шекилли...

Ақду идрок неъматига соҳиблиги боис оламага барча жонзотлардан устун бўлган одамзод ўз эволюциясининг, яъни аста-секин ривожланиб бориш жараёнининг дастлабки босқичларидаёқ уруш деган даҳшатли ўйинни ўйлаб топиб, оқибати азобларини топиб юрибди. Худди шу нарсанинг сиртдан қараганда арзимаган нарсасиз тўлуғувчи бошқа кўриниши бўлиши сўкинши, ҳақоратларнинг ҳам, эҳ-ҳе, шунақа кўринишлари борки! Урушда бош мақсад бошқа бировни ўлдириш бўлганидек, сўқишда мўлжал ўлдирилмаган ҳам ўлдиригандан баттар қилиш. Шунинг учун ҳам, афсуски, сўқинишнинг энг зўри энг азиз тушунчанинг ёнида энг қабиҳ ва энг қўпол нарса ёки унинг ифодачисини кўйиб кўрсатишади...

— Эй бола! — дедим. — Бир соатдан бери аллақайдаги бировни тинмай сўкайсан-у, бу сассиқ гапларининг ёнида ўтириб мен эшитиб келяман! Сенда одоб деган нарса борми?!

Натижаси эса мен кутганимдан бошқача бўлди. Дўқ-пўписалар нишон ўзгартирилиб, менга йўналтирилди. Хайриятки, калтак ҳам еганим йўқ. Ҳамроҳим ёши ҳеч бўлмаса отаси қатори кишидан узр сўрашни лозим топмаган бўлса-да, телефон тугмасини босиб, қулқонининг ҳам ечди ва то Ургутга етиб келганимизча фикр этиб оғиз очмади. «Круг», яъни айлана бекатига етиб келганда тўхтатишга ишора қилдим-у, ҳақини тўлаб эркин нафас олиб, қишлоғимиз Мерганча йўлини тутдим.

Хусниддин ФАЙЗОВ

Ўқувчи чет тилини ўргана олмайди, нега?

Чет тилларини билиш инсонга ўша тилларда сўзлашувчи халқларнинг маданияти, урф-одати, илм-фан ютуқларига йўл очиш, дипломатик ҳамда савдо алоқалари ўрнатиш билан бир қаторда инсоннинг ўз дунёқараши кенгайишига ва унинг камолотига хизмат қилади. Буни чуқур англаган ҳолда сўнги йилларда юртимизда чет тилларини мактаблардан бошлаб ўқишти ҳақида қарорлар чиқарилмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг “Таълим муассасаларида чет тилларини ўқитишнинг сифатини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳам айтилган хусусда.

Қарорлар чиқарилиши ва имкониятлар яратилиши яхши, бироқ бундан тўғри фойдалана билиш улардан самарали фойдаланишнинг гарови ҳисобланади. Зеро, Абдулла Қаҳҳор “Адабиёт атомдан кучли, лекин унинг кучини ўтин ёришга сарф қилиш керак эмас”, деганидай шароитларни “ўтин ёришга” сарфлаш ноўрин, албатта. Чет тилларини ўқитишда самарага эришишга тўсиқ бўлаётган муаммога бу — чет тили ўқитиладиган синфлардаги ўқувчилар сони.

Шундан сўнг янги мавзуга навбат етиб келди. Даставвал, ўқувчиларнинг фикрини эшитиб кўриб, сўнгга ўқитувчи мавзунини тўлиқ ёритиб бериши учун 15 дақиқа, янги мавзунини муҳташамлаш учун 10 дақиқа, “фелдбаск”, яъни ўқувчиларнинг дарс юзасида фикр мулоҳазалари учун 1 дақиқа ва ниҳоят уйга вазифа бериш, кундаликларини баҳолашга 3 дақиқа кетади. 45 дақиқанинг 44 дақиқаси сарфлаб бўлинди.

Коммуникатив методларга кўра, ўқувчининг нутқини ошириш учун бир дарсада камида 3 дақиқа (аслида 4-5 дақиқа) мулоқот қилиш керак бўлади. Агар синфда 24 нафар ўқувчи бўлса, бунинг учун 1 дақиқа 27 сония қолар экан.

Бу республикамизнинг кўп-лаб чет тили ўқитувчилари таъкидлаб келадиган муаммолардан. Бу муаммо чиқарилаётган қарорлар ва яратилган шароитларнинг самардорлигини пайситаётган, ҳатто йўққа чиқарилган ҳисобга олинса, уни, албатта, ҳал қилиш керак деб ўйлайман.

Қундуз РЎЗМЕТОВА,

Хоразм вилояти, Қўшқўпир тумани 36-умумий ўрта таълим мактабининг француз ва инглиз тиллари ўқитувчиси

Сўқиниш сабоқлари

ёхуд тилимиз кўринишларига бир назар

Атрофимиздагиларга эътиборли бўлиш, ёши катталарга ҳурмат кўрсатиш, ёш болалар ёки хотин-қизлар бор вазиятда озгимиздан чиқиб кетган сўзларнинг тош-тарозисига ривож қилиниш унутмаслигимиз керак. Булар барчаси оддий сўзлашув одоби талаблари бўлибгина қолмай, телефондан фойдаланаятган вазиятларимизга ҳам тўла алоқадор.

раклигини айтиш ҳаёлимга келди-ю, ДАН нозир эмас, оддийгина йўловчи эканим эсимга тушиб, ўзимни тутдим. «Ҳозирги ўзбек халқ тилида вулгаризмлар» мавзусида маъруза тинглайтман. Қаранг, тилимиз нақадар бой-а! Ҳатто, сўқинишда қўлланадиган сўз ва ибораларга ҳам.

Торғина машинада кетаямиз. Ҳайдовчи ёки ҳамроҳларимиздан бири телефон кўнгиригига жавоб бериб ёки ўзи сим қоқиб, аллақайдаги аллак билан қизичиб тортишади. Бундай вазиятда сўқинишларини ҳам қўллашга ўзини ҳақиқ сезган ҳамроҳимизга ҳеч нарса деймаймиз. Чунки ўзара гаплашаётган икки кишининг гапини бўлиш ҳам одобдан эмас. Унинг ўрнида мен бўлайдим, “хўп ҳозир илжоним йўқ, қолганини кейин гаплашамиз” деб алоқани тўхтатган бўлардим деган фикр кўнглимизга келди-ю, буни шу фавақулда зарур суҳбат билан машғул кишига айтишга истиҳол қиламиз.

Кўп йиллар илгари шаҳарга бориб келсам, биринчи учраган кўнгли яқин кишига шундай дердим: “Шаҳарга бордим. Қизик нарса кўрдим. Зўр латифа! Айтиб берайми?” “Ҳа, албатта! Қизигидан олинг”, дейди у ҳам. “Бир жойда кўрдим, денг, катта қилиб ёзиб қўйишибди: “Самарқандчи! Превратим наш город в город высокой культуры и образцового порядка!” Бу “Самарқандликлар! Шаҳримизни юксак маданият ва намунали тартиб шаҳрига айлантирайлик!” дегани”. “Яхши гап-ку. Бунинг нимаси латифа?” “Гап шундаки, буни Самарқанд ароқ заводи деворига катта қилиб ёзиб қўйишибди!”

...Ёшлик чоғларимда шу латифа билан кўпларни кулдириб юрардим. Советлар томонидан қадимий шаҳримизнинг энг шуқули марказида, Регистон яқинида, буюк соҳибқирон Амир Темур мақбарасининг шулоққина қаршисида жойлаштирилган шаробхонанинг у ердан қораси ўчганига анча бўлган. Аммо унинг номи қолди. Ургутда машинасини тўлдираётган таксичиларимиз баланд овозда мижозларини чорлайдилар: “Самарқанд, ароқ завод!”

Бир кун Самарқанд шаҳридан қайтаётганимда кеч бўлиб қолгани учун ҳайдовчи машинасини тўлдиришни кутмаёқ, йўлга тушишга қарор қилди. Ёшигина йигиртининг ёнида, олдинги ўриндикда ўтирибман. “Damas” да мендан бошқа йўловчи йўқ. Бир ўзимни манзилга етказиб қўйишни зиммасига олган олижаноб кўмакчим кимгадир кўнгирик қилиб, қизгин суҳбат бошлаб юборди. Қулқонинг тақиб олгани боис катта шаҳарнинг катта йўлида бўлса ҳам ўзини бутунлай бахавотир сезаётгани кўриниб турарди. Бошиданок жўшқин ва дўқ-пўписаларга бой бўлган мулоқот кўпол ва ёқимсиз сўзлар билан тўлиб-тошган эди.

Самарқанддан Ургутга қайтиш ҳам ўша ароқ заводи орқали. “Жудаём унчалик эмасдир. Домла олиб юборяпти шекилли-д”, деб ўйлайдиган кишиларга таассуф билан шундай дейишим мумкин: “Ҳурматли вилотиятимиз, шаҳримиз меҳмонлари. Агар Самарқандга келиб, Ургутга йўл сўрасангиз, ароқ заводи бориб, таксига ўтиришни маслаҳат беришади. Ароқ заводи эса қаерда жойлашган? Билмайман. Аммо шаҳримизнинг энг

Овози тобора баландлашиб, сўзларнинг таъсирчанлиги ошгандан-ошиб борапти. Ҳар ҳолда йўлда сал эҳтиёт бўлиши ке-

ЖАМИЯТ
Муассислар:
Фуқаролик жамиятини ривожлантириш маркази.
Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.
Ўзбекистон Нодавлар нотариат ташкилотлари миллий ассоциацияси.
Ўзбекистон Муствакил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини

қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди.
Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси.
“Маҳалла” хайрия жамоат фонди.
Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси.
Ўзбекистон экологик ҳаракати.
Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси.
“Фуқаролик жамияти — Гражданское общество — Civil society” журнали.

Бош муҳаррир
Максуд ЖОНИХОНОВ
Тахрир ҳайъати:
Рустам Комилов
Борий Алихонув
Акмад Саидов
Раҳмат Маматов
Ақтам Хайитов
Адҳам Икромов

Газета таҳририятининг компьютер бўлимида саҳифаланди.
“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди.
Манзил: Буюк Турон кўчаси 41.
Буюртма рақами Г-214 Адади: 1505.
Жума кўни чиқеди.
Қоғоз бичими А-3, ҳажми 2 босма табоқ, Баҳоси келишилган нархда.
Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 0010-рақам билан рўйхатга олинган.
ISSN 2010-7722

Навбатчи: Нуриддин Убайдуллоев
Дизайнер: Бегали Эшонқулов
100000, Тошкент шаҳри Матбуотчилар кўчаси 32.
Маълумот учун телефонлар: (71) 233-72-77, 233-91-55
Реклама ва эълонлар учун:
Электрон почта: jamiyat@mail.uz
Газета индекси — 131
“ЖАМИЯТ”дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
ЎЗА яқини:
Тошпирилган вақти: 17.45
1 2 3 4 5

Қурилиш соҳасида ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш маркази тузилмаси тасдиқланди.

“ЁШЛАРИМИЗ ВА БАНКЛАР ЎРТАСИДА АЛОҚА УЗИЛИБ ҚОЛГАН”

очиқ мулоқотлар ўтказиб турсак, янги-янги ғоялар, таклифлар ўртага ташланади. Юзлаб, минглаб янги маҳсулотлар яратилишига

чага ҳам эга эмас.

Аслида молиявий саводхонликни ёшларимиз онгига болалиқдан, боғча ва мактаблардан синдириб боришимиз керак. Токи, ёшлар банк нима, у қандай ишлайди, пулдан қандай самарали фойдаланиш йўллари ҳақида

тасаввурга эга бўлсин. Мустақил ҳаётга қадам қўйганда қоқилмаслиги учун ҳам бу ўта муҳим масала. Шу боис ёшларда молиявий саводхонлигини оширишига европада, айниқса, АҚШда жуда жиддий қарашади. Жумладан, банк

ҳақида, пулни тўғри йўналтира олиш кўникмаси ҳақида болаларда боғчадан дастлабки тасаввурлар шакллантириб борилади.

Бугун Ўзбекистон Банклари ёшлар билан кўнгилдагидек ҳамкорлик олиб бормаяпти. Бунинг учун ҳам навқирон авлод вакиллари ҳаётда ўз ўрнини топишга кўмаклашадиган банк хизмат турларини жорий этиш устида иш олиб бораёмиз...

Тадбир давомида, шунингдек, ёшлар томонидан рақамли банк тизимига ўтиш, ҳужжатлар айланишида электрон имзо жорий қилиш, тренинг маркази ташкил этиш каби бир қатор амалий таклифлар ҳам билдирилди.

Халқ банки Ахборот хизмати.

Халқаро миқёсдаги нуфузли молиячи, Халқ банки Бошқаруви Раиси Фарҳод Саламов ёшлар билан учрашув ўтказди. Самимий ва эркин, очиқ мулоқот тарзида ўтказилган мазкур тадбирда навқирон авлод вакиллари Халқ банки раҳбаридан мастер класс олдилар.

Мулоқотда Ф.Саламов ёш банкирларга Америка банки тизими ҳамда ўз тажрибалари ҳақида ҳаётий мисоллар асосида сўзлаб берар экан, бу-

жалб қилдик. Уларнинг ғоялари асосида қисқа муддатда Ўзбекистон учун мутлақо янгилик бўлган 15 та банк хизмат тури ишлаб чиқилиб, амалиётга муваффақиятли жорий этилди. “Режали тўлов”, “Кредит” картаси, Очиқ кредит линияси каби янги маҳсулотларимиз айнан Инновация департаменти ёшларининг ғояси ва меҳнати маҳсулидир.

Бу эришаётган ютуқларимиздан бири, холос. Ишонаманки, сиз каби ёшлар билан мана шундай

туртки бўлади. Муаммоларга ечим топилади. Шу тариқа молия бозоримиз ривожланади. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, мавжуд муаммоларга ўзимиз ечим топмасак, четдан келиб биров бизга ҳал қилиб бермайди.

Ёшларимиз ва банклар ўртасида алоқа бутунлай узилиб қолгани ҳам айни ҳақиқат. Қачонки, талабага контракт тўлашга пул керак бўлиб қолгандагина банкка мурожаат қилади. Кўпчилиги банк ҳақида тўла тушун-

XalqBanki

гунги молия бозоримиздаги мавжуд муаммолар ва уларнинг ечимлари, Халқ банкида амалга оширилаётган изчил трансформация жараёнларига батафсил тўхталди.

Шуни қувонч билан айта оламани, бугун Халқ банкида ишлаётган мутахассисларнинг аксариятини ёшлар ташкил этади, — дейди Ф.Саламов. — Банкимизда Инновация департаментини ташкил қилдик. Ушбу янги тузилмага бир неча хорижий тилларни мукамал биладиган, изланувчан ёш мутахассисларни

Шахсга доир маълумотлар базаларининг давлат реестрини юритиш бўйича ахборот тизими яратилади.